

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Bartłomiej Sienkiewicz

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 1973 Pana Posła Łukasza Schreibera z 15 marca 2024 roku w sprawie Kanału Bydgoskiego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Kanał Bydgoski, decyzją Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 30 listopada 2005 r., wpisany został do rejestru zabytków nieruchomych pod nr rej. A/900/1, jako „Zespół Kanału Bydgoskiego z l. 1773-1774, przebudowany w l. 1908-1915, składający się ze szlaku wodnego Starego i Nowego Kanału Bydgoskiego”.

Uprzednio, pismem z 17 grudnia 2022 r. Pan Poseł Łukasz Schreiber, Pan Poseł Tomasz Latos oraz Radny Rady Miasta Bydgoszczy Jarosław Wenderlich zwracali się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z zapytaniem o podjęcie prac nad wnioskiem o uznanie Kanału Bydgoskiego Pomnikiem Historii. Pismem z 9 stycznia 2023 r. znak BM-WP.052.109.2022 otrzymali w odpowiedzi stosowną informację potwierdzającą wpis Kanału Bydgoskiego do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego oraz informację w zakresie procedury uznawania zabytku za Pomnik Historii.

W ww. piśmie wskazano, że procedura jest wieloetapowa, a w jej przebiegu mają swój udział urzędy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Departament Ochrony Zabytków MKiDN, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Rada Ochrony Zabytków przy MKiDN, Rządowe Centrum Legislacji oraz Kancelaria Prezydenta RP. Prezydent RP, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia uznaje za pomnik historii zabytek nieruchomy wpisany do rejestru lub park kulturowy o szczególnej wartości dla kultury (art. 15.1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Dz. U z 2023 r. poz. 1688 ze zm.), przy czym minister składa taki wniosek po uzyskaniu rekomendacji Rady Ochrony Zabytków (art. 15.2, Dz. U z 2023 r. poz. 1688 ze zm.).

Nadto wskazano, że procedurę uznawania za pomnik historii inicjuje wniosek o charakterze wstępnym do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (lub do Generalnego Konserwatora Zabytków) o uznanie danego zabytku za pomnik historii. Wniosek podpisuje właściciel/użytkownik zabytku i przesyła go do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ). Następnie WKZ, dołączając do wniosku wstępnego swoją opinię, przekazuje cały materiał do adresata wniosku (Ministra lub GKZ).

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

Przyjęta i stosowana jest następująca procedura uznania zabytku za Pomnik Historii:

- obiekt, zespół, układ przestrzenny lub obszar proponowany do uznania za Pomnik Historii musi być wpisany do rejestru zabytków lub objęty statusem parku kulturowego. Dla układów przestrzennych i obszarów winny być opracowane (i uchwalone) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- propozycję objęcia obiektu wyższą formą ochrony – uznanie za Pomnik Historii – wraz z właściwą dokumentacją (według obowiązującego wzoru) zgłaszający składa do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i po zaopiniowaniu przez niego;
- Departament Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje zgłoszenie do Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie w celu zweryfikowania danych zawartych w dokumentacji i wydania opinii co do zasadności propozycji uznania obiektu za Pomnik Historii;
- zaopiniowane przez NID zgłoszenie Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przedkłada Radzie Ochrony Zabytków (zgodnie z jej kompetencjami, określonymi w art. 97 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami);
- po wyrażeniu pozytywnej opinii przez Radę Ochrony Zabytków Departament Ochrony Zabytków przekazuje dokumentację zgłoszenia do NID, który przygotowuje projekt rozporządzenia Prezydenta RP wraz z uzasadnieniem i załącznikiem graficznym;
- po dokonaniu analizy projekt rozporządzenia Prezydenta RP Departament Ochrony Zabytków przekazuje Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego do ostatecznej akceptacji;
- Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje wniosek o uznanie obiektu za Pomnik Historii (wraz z dołączoną dokumentacją) do Prezydenta RP;
- jeżeli wniosek Ministra Kultury i Dziedzictwa Kultury uzyska akceptację, Prezydent RP w drodze rozporządzenia uznaje obiekt za Pomnik Historii, określając jego granice;
- rozporządzenie Prezydenta RP jest ogłaszane w „Dzienniku Ustaw”.

W związku z ponowieniem zapytania w sprawie wpisu na Listę Pomników Historii Kanału Bydgoskiego, a także w związku ze wskazaniem w piśmie z 1 marca 2024 r., że *deklarację złożenia wniosku o uznanie Kanału Bydgoskiego pomnikiem historii złożyło Miasto Bydgoszcz oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie*, Departament Ochrony Zabytków MKiDN pismem z 6 marca 2024 r. zwrócił się do Narodowego Instytutu Dziedzictwa z prośbą o informację w tym zakresie. Narodowy Instytut Dziedzictwa odpowiedział, że dotąd nie wpłynął żaden wniosek o uznanie za Pomnik Historii Kanału Bydgoskiego.

Departament Ochrony Zabytków zwrócił się w związku z tym z zapytaniem w sprawie do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu, który mailowo przekazał następującą informację: *uprzejmie informuję, że wniosek aplikacyjny w sprawie uznania Starego Kanału Bydgoskiego za Pomnik Historii wpłynął do tutejszego urzędu 04.08.2023 r. Wniosek ów złożony został przez Prezydenta Bydgoszczy, jednak, z uwagi na fakt, że prawa własności w stosunku do śródlądowych wód płynących i gruntów nimi pokrytych sprawuje – w imieniu Skarbu Państwa – Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (na co Prezydent Bydgoszczy wskazał we wniosku), stosowny wniosek w przedmiotowej sprawie winno złożyć także przywołane powyżej Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Taki wniosek do dnia dzisiejszego nie wpłynął do tutejszego urzędu.*

W uzupełnieniu powyższej wiadomości Urząd 21 marca 2024 r. telefonicznie poinformował Departament, że wniosek Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wpłynął do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu tego dnia.

Wniosek będzie podlegał opiniowaniu przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Określenie terminu rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy na obecnym etapie jest niemożliwe.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

PODSEKRETARZ STANU

Andrzej Wyrobiec